

A Hárshegyi Homokkő Formáció hidrotermális képződményeinek vizsgálata

Gál Benedek, V. évf., ELTE TTK
Poros Zsófia, V. évf., ELTE TTK

Témavezető: **dr. Molnár Ferenc** egyetemi docens
ELTE Ásványtani Tanszék

A késő kiscelli (31 millió év) korú [1] Hárshegyi Homokkőnek két kifejlődése ismert: típusos változata erősen kovásodott, kalcedon-telérekkel átjárt, melynek elterjedése a Budai-vonal menti néhány kilométer széles sávra korlátozódik. A formáció nem típusos kifejlődése alig, vagy egyáltalán nem kovásodott [2].

Munkánk során a típusos kifejlődésű homokkővet ért hidrotermális képződményeket vizsgáltuk hat budai-hegységi területen. Ásványtani-, kőzettani- és szerkezetföldtani vizsgálatokat végeztünk, melyek alapján két hidrotermális eseményt különítettünk el.

Az első esemény a homokkő korai kovás cementációját, valamint kalcedonerezést eredményezett, melyhez egyéb ásványfázisok is kapcsolódnak. A második esemény bariterek hozott létre. A különböző erezések irányai által meghatározott paleofeszültségirányok jól illeszkednek a terület Márton & Fodor (2003) által publikált tektonikai modelljébe [3]. A szerkezetföldtani irányokból meghatározható, hogy a korábbi esemény késő-kiscelli, míg a fiatalabb kora-, középső miocén korú.

A Majdán-nyeregből gyűjtött baritmintákon végzett fluidzárvány-vizsgálatokból megállapítható, hogy folyamatos kristályosodás közben az anyaoadatban töményedés és hülés ment végbe, mely oldatkeveredéssel magyarázható.

A hidrotermális oldatok felfűtése magmás folyamatokhoz köthető. Az idősebb folyamat a paleogén, míg a fiatalabb a kora-miocén vulkanizmussal hozható összefüggésbe.

Hivatkozások:

[1] Báldi T. et al.: *A Hárshegyi Homokkő Formáció kora és képződési körülményei* – Földtani Közlöny **106/4**, 353-386. (1976)

[2] Báldi T., Nagymarosy A.: *A Hárshegyi Homokkő kovásodása és annak hidrotermális eredete* – Földtani Közlöny **106/3**, 257-275 (1976)

[3] Márton E., Fodor L.: *Tertiary paleomagnetic results and structural analysis from the Transdanubian Range (Hungary): rotational disintegration of the Alcázar unit* – Tectonophysics **363**, 201-224 (2003)